

Mỗ Mộc Ngư hóa Long trong Phật giáo Hàn Quốc

ISSN: 2734-9195 15:09 03/12/2024

Tiếng Mỗ Mộc Ngư hoá Long giữ cho buổi lễ được trang nghiêm và cũng giúp cho người ta không bị phân tâm trong lúc dự lễ.

Các loại Mỗ Mộc Ngư hoá Long ngày nay được sử dụng trong các nghi lễ tại các cơ sở tự viện Phật giáo Đại thừa vốn được chế tác bằng cây hay khúc gỗ tròn, móc rỗng bên trong, tạc theo hình Ngư hoá Long, với một khe đục nằm ngang để tạo âm thanh khi gõ vào sẽ phát ra tiếng.

Các loại Mỗ Mộc Ngư hoá Long có hai hình thể: hình bầu dục (hình tròn) và hình điều (hình chữ nhật). Mỗ Mộc Ngư hoá Long hình bầu dục để tụng kinh, niệm Phật, trì chân ngôn thần chú, điều khiển buổi lễ khi đông người, nhịp nhàng, đồng hoà âm phối khí, hoà quyện lẫn tiếng tụng kinh và tiếng mỗ, âm điệu vi diệu, khiến lòng người tiêu tan niềm tục lụy.

Mỗ Mộc Ngư hoá Long hình điều thì treo ở nhà trù (nhà bếp) dùng để báo hiệu lệnh khi thợ trai hay chấp tác. Mỗ Mộc Ngư hoá Long thường được đặt ở bên trái của bàn thờ, cùng với một bát chuông.

(Ảnh: Internet)

Phật điện có bốn vật (佛殿四物): Phạm chung (梵鐘, Chuông), Pháp cổ (法鼓, Trống), Vân bản (雲板, Khánh), Mộc Ngư cổ (木魚鼓).

Sách Tăng Tu Giáo Uyển Thanh Quy (增修教苑清規); quyển hạ, phần pháp khí cũng có ghi lại truyền thuyết rằng, do vì có một vị tu sĩ phản bội thầy Bản sư, huỷ báng Phật pháp mà bị đọa xuống thủy tộc làm thân cá, trên lưng con cá ấy lại mọc một cái cây, mỗi khi sóng to gió lớn, khiến thân ra máu, thật thống khổ vô cùng. Một lần nọ, vị Thầy Bản Sư qua biển, nhân đó nó muốn đòi nợ liền nói rằng:

“Thầy không dạy bảo đệ tử cho nên đệ tử mới phải bị đọa làm thân cá Kinh như thế này, do đó nay đệ tử muốn báo oán.”.

Thế rồi, vị Thầy bản sư ấy bảo cá Kinh nên ăn năn sám hối, Thầy Bản sư cũng vì con cá Kinh mà cầu siêu chú nguyện và ngay đêm ấy nó được hóa kiếp. Vị Thầy Bản Sư liền đem cây ấy đẽo thành hình Mỗ Mộc Ngư hoá Long và treo lên để cảnh tỉnh đại chúng. Có thể vì lý do này các loại mỗ gỗ hình tròn sau này cũng hay khắc hình Ngư hoá Long.

(Ảnh: Internet)

Theo sách Sắc Tu Bách Trượng Tùng Lâm Thanh Quy (敕修百丈叢林清規, 卷九), quyển 9 trong chương những đồ pháp khí và hiệu lệnh có ghi:

Mỗ tròn bằng gỗ khắc hình Ngư hoá Long mở mắt dùng để tụng kinh, bởi vì loài Ngư hoá Long ban đêm thường mở mắt được khắc sâu trên gỗ để tụng kinh gỗ lên cảnh thức người mê và dẫn chúng hòa âm theo được đều. Mỗ hình Ngư hoá Long dài treo ở trai đường để làm hiệu lệnh hai bữa ăn, cho các thời khoá tụng niệm kinh và cho nhà trù (nhà bếp), mời chúng tập hợp... Song việc sử dụng cũng còn tùy theo mỗi tông phái có khác, nên biết tùy nghi cho thích hợp...

Việc Mỗ Mộc Ngư hoá Long có thể khác nhau về âm thanh ngân vang là do sự khác biệt về kích thước và tùy theo các loại gỗ được sử dụng để làm ra mỗ. Tiếng Mỗ Mộc Ngư hoá Long giữ cho buổi lễ được trang nghiêm và cũng giúp cho người ta không bị phân tâm trong lúc dự lễ. Do đó, thuật ngữ Duyệt chúng có nghĩa là người đánh mỗ đúng điệu và đúng cú pháp, từ lúc bắt đầu cho đến kết thúc, hầu giúp cho mọi người dễ dàng theo đúng nhịp trong lúc tán tụng bài sám hay trì chân ngôn thần chú.

(Ảnh: Internet)

Mỗ cũng gọi là Mộc ngư (목어 ; 木魚) có nghĩa Mỗ Cá gỗ, theo từ điển Hán Việt và trong các từ điển quốc tế có các tên như sau: Wooden fish (tiếng Anh), Poisson en bois (tiếng Pháp), Mokugyo (tiếng Nhật), Moktak, 목탁 (tiếng Hàn quốc), Shingnya, 싱냐 (tiếng Tây Tạng), Mu Yu, 木魚 (tiếng Trung Quốc).

Người Đài Loan gọi mỗ là Bang Tử (梆子), Xao Tử (敲子) hay Xao Tử Bản (敲子板) và họ phân ra thành 4 loại: Nam bang tử (南梆子), Hà Bắc bang tử (河北梆子), Trụy Bang Tử (墜梆子) Tần Bang Tử (秦梆子) để thích nghi cho các nhu cầu trong các nghi thức hành lễ khác nhau.

Người Hàn Quốc gọi mõ là Mộc Ngư Cổ (木魚鼓) Ngư Cổ (魚鼓) Ngư Bản (魚板).

Những thứ âm thanh của các loại Pháp khí như Chuông, Trống, Khánh, Mõ đàn xen hòa nhịp cùng tiếng Kinh kệ ngân nga, sẽ tác động đến tâm thức người thụ trì, thân, khẩu, ý tam nghiệp thanh tịnh, ảnh hưởng đến cảnh vật xung quanh, tạo ra môi trường tích cực hành thiện, xã hội an vui, thế giới hòa bình.

Sự tích Mõ gắn liền với Phật giáo

Ngày xưa, có một vị Hòa thượng Trụ trì ngôi già lam Cổ Tự ở ven sông thôn quê. Mỗi khi có việc về Thị Thành, Ngài quá giang bằng chiếc đòn ngang. Vào dịp Rằm tháng Bảy âm lịch, Ngài quá giang ra tỉnh để chủ lễ một đàn kỳ siêu. Khi đòn ra giữa dòng thì thấy sóng nổi lên ầm ầm làm cho thuyền chòng chành muốn đắm. Ai nấy ở trên đòn cũng đều hoảng hốt, thì ngay lúc ấy, bỗng nhiên thấy nổi lên trên mặt nước, một con cá Kinh rất lớn, dương hai mắt đỏ ngầu mà nhìn chăm chăm vào vị Hòa thượng kia. Nhưng Hòa thượng vẫn bình tĩnh ngồi niệm Phật.

(Ảnh: Internet)

Con cá liền cất cao cái đầu lên khỏi mặt nước mà lắp bắp cái miệng nói: “Hỡi hành khách ở trên đòn, các người muốn được yên lành, hãy liệng lão xấu ác xuống đây cho ta, để ta nuốt chửng nó đi cho hả cơn giận. Các người có biết không? Trước đây, ta theo trưởng lão tu hành, trưởng lão không chịu giảng dạy gì cả, cứ buông lỏng cho ta muốn làm gì thì làm, không hề răn dạy đạo lý tu hành. Vì vậy, ta mới sinh ra lười biếng, chỉ lo rong chơi ăn ngủ theo thế tục

thường tình, không thiết gì tới công phu bái sám, ăn chay niệm Phật và công quả việc Chùa. Không những thế, mỗi khi có đám tiệc lại để cho ta mang hậu đắp y Ca sa để khoe khoang với đại chúng và bản đạo Phật tử. Vì những tệ đoan như thế, nên sau khi ta chết, phải đọa vào loài súc sinh, làm thân cá Kinh, đi tới đâu thì ồ ạt tới đó, làm cho những tôm cá chạy đi hết, không có cái gì để ăn, phải chịu đói khát, rất cực khổ, khổ còn hơn loài quỷ đói nữa. Vì thế mà ta chỉ oán hận trưởng lão thôi, còn các người đối với ta vô can, ta không muốn làm hại ai cả.”.

Nghe cá nói xong, Hòa thượng liền mỉm cười mà đáp rằng: “Này nghiệt súc, nhà ngươi nói thế mới thật là thậm ngu. Há ngươi không hiểu câu phương ngôn ‘Đạp gai, lấy gai mà lể, hay sao?’ Nếu ngươi đã biết vì tạo những tội lỗi như thế mà phải đọa làm thân cá thì nhà ngươi cần phải ăn năn sám hối tội lỗi và tạo duyên lành, ngõ hầu mới được tội diệt phúc sinh, rồi mới mong thoát khỏi được quả báo. Ta là Thầy ngươi, mỗi khi dạy ngươi đúng theo giới luật, thì ngươi bảo là quá nghiêm khắc, hay la mắng quở trách, còn thả lỏng cho ngươi không nghiêm trị, thì ngươi quen tính phóng túng, thành thử mới phải đọa làm loài cá. Một khi bị đày, ngươi cần phải sám hối và báo cho ta biết để tụng kinh siêu độ và xá tội cho, còn nếu như muốn ăn thịt ta thì lấy ai để cứu ngươi nữa. Đã có tội, không biết ăn năn mà còn kiếm cách đổ lỗi cho người. Phạm Phật thì có Tăng cứu, còn như phạm Tăng thì Phật không độ. Ngươi có hiểu câu đó chẳng?”.

Trưởng lão Hoà thượng quở trách vừa dứt lời, thì cá Kinh kia cũng lặn chìm xuống dưới đáy nước.

Kể đó, sau bảy ngày đêm vang tiếng tụng kinh cầu siêu độ tại chùa, thì cá Kinh liền trồi lên mặt nước, lết thẳng tới sân Chùa, nằm dài và hướng vào trong Chùa mà nói rằng:

“Kính bạch Trưởng lão Hoà thượng, mấy hôm nay, nhờ công đức của Ngài và đoàn thể Phật giáo thanh tịnh hoà hợp chú nguyện và tụng kinh siêu độ cho, nên con đã được tiêu nghiệp, thoát kiếp cá Kinh và lên cõi trời Dục Giới. Trước khi lên cõi Trời để hưởng sự khoái lạc của chư Thiên, con xin đến đây thành tâm lễ tạ ơn Ngài cùng đại chúng và con nguyện lưu cái xác thân cá Kinh tại chùa để mỗi ngày, chư Tăng Ni, Phật tử cầm cây gậy lên đầu con, ngõ hầu làm gương cho những vị nào tu hành còn biếng nhác, ưa khoe khoang, tự cao, tự đại, không chịu khép mình vào vòng giới luật và cũng là để nhắc nhở cho những vị ấy nhớ tới bốn phận tu tâm, hành đạo, để khởi xao lãng công phu bái sám, niệm Phật tu thiền, thúc liễm thân tâm, nghiêm trì giới luật.”.

Vì sự tích như đã kể ở trên, mà từ ngày ấy tới nay, Mỗ mới được chạm khắc theo hình Mỗ Mộc Ngư hoá Long để làm kỷ niệm mà thức tỉnh người tu hành.

(Ảnh: Internet)

Ngư hoá Long với ý nghĩa: *“Trong quan niệm của dân gian, Rồng còn gọi là Long, gắn liền với bậc vua chúa, là biểu trưng cho sức mạnh, phú quý và thịnh vượng. Vào năm con Rồng, nhân gian chúc cho nhau tiền đầy túi, gạo đầy lu, sức khỏe đủ đầy !*

Đối với người tu hành, Rồng lại là biểu tượng cho Trí tuệ! Khả năng biến hóa lớn nhỏ, thăng giáng ẩn hiện, phun châu nhả ngọc, gọi gió hô mưa một cách tự tại của Rồng chính là hình ảnh ẩn dụ cho sự quyền uy, sức oai mãnh của những vị Đại Bồ Tát đã Giác ngộ, với Trí tuệ siêu thắng cùng Biện tài vô ngại, đi tới đâu mưa pháp dập lửa phiền não, làm lợi quần sinh tới đó!”.

Nói chung, dù là đời hay đạo, người ta đều mơ ước... *“được như Rồng”!*

Điều ít ai biết, con vật linh thiêng ấy lại chẳng phải tự nhiên mà có. Theo truyền thuyết *“Lý Ngư hóa Long”* thì Rồng trên trời là sự hóa kiếp của cá dưới nước.

Mỗ Mộc Ngư hoá Long Hàn Quốc, đa dạng phong phú, nhiều màu sắc mang đậm nét văn hóa dân tộc Hàn Quốc.

Link youtube: **chiếc mũ Kinh ngư của Phật giáo Hàn Quốc.**

Thích Vân Phong (biên dịch và tổng hợp).